

**การศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการการค้าการสังคม เด็ก เยวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ**

โดย คณะอนุกรรมการพิจารณาการสังคม
ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารวิชาการลำดับที่ ๓๖

จัดทำโดย
คณะกรรมการการค้าการสังคม เด็ก เยวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
โดย คณะอนุกรรมการกิจการเด็กและเยาวชน
ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑
ณ จังหวัดนครราชสีมา

จัดทำโดย
คณะกรรมการการเลือกตั้ง เด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารวิชาการลำดับที่ ๓๖

คำนำ

ตามที่คณะกรรมการการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในการพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้ง ที่เกี่ยวข้อง ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกิจการสตรี โดยมีอำนาจ หน้าที่พิจารณาศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจการสตรี

ดังนั้น คณะกรรมการการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะอนุ กรรมการกิจการสตรีได้เดินทางไปศึกษาดูงาน เยี่ยมชมนิทรรศการ ผ้าไหม เข้าร่วมประชุมและรับฟังการบรรยายสรุปการดำเนินงาน ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและผลิตภัณฑ์ OTOP ตลอดจนเปิด โอกาสให้องค์กรสตรีและประชาชนได้นำเสนอปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การแก้ไขของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ อันจะนำไปสู่การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือใน การดำเนินงานทางด้านนิติบัญญัติต่อไป ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดนครราชสีมา และภายหลังการศึกษา ดูงานดังกล่าวได้เสร็จสิ้นลง คณะอนุกรรมการกิจการสตรี จึงได้ จัดทำสรุปผลการศึกษาดูงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อเสนอให้ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้นำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการธิการการสังคมฯ มุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสาร
วิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนและผู้ที่ได้นำไปศึกษา
เป็นอย่างดียิ่ง รวมทั้งขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา
งานในครั้งนี้ที่ทุกท่านจนทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหวังทุก
ประการ

ด้วยจิตคารวะ

(นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์)

ประธานคณะกรรมการธิการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี

ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
สรุปผลการเดินทางศึกษาดูงาน ณ จังหวัดนครราชสีมา	๑
๑) ศึกษาดูงาน เยี่ยมชมนิทรรศการผ้าไหม สินค้า OTOP เข้าร่วมประชุมและรับฟังการบรรยายสรุปการดำเนินงาน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและผลิตภัณฑ์ OTOP ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชนนำเสนอปัญหา ณ ศูนย์ไหมนครชัยบุรินทร์ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา	๑
๒) ศึกษาดูงานและเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์และสอบถาม ผู้ประกอบการและชาวบ้านที่ขายผลิตภัณฑ์ภายในงาน เทศกาลผ้าไหมปักธงชัยและของดีเมืองโคราช ครั้งที่ ๑๘	๑๖
๓) พบปะหารือและรับฟังปัญหาจากตัวแทนกลุ่มสตรี ณ อาคารหอประชุมพระราชสมภพ ๒๐๐ ปี รัชกาลที่ ๔ จังหวัดนครราชสีมา	๑๗

ภาคผนวก

- กำหนดการเดินทางศึกษาดูงาน
- รายงานคณะเดินทางศึกษาดูงาน
- รายชื่อคณะกรรมการการส่งเสริม เด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
- รายชื่อที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการ
- รายชื่อคณะอนุกรรมการ

สรุปผลการเดินทางศึกษาดูงาน ณ จังหวัดนครราชสีมา
ของคณะกรรมการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ
และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดำเนินการโดย
คณะอนุกรรมการกิจการสตรี
ระหว่างวันที่ ๑๑- ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

คณะอนุกรรมการกิจการสตรี ในคณะกรรมการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ นำโดย นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์ รองประธานคณะกรรมการการสังคมฯ และประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี พลเอก วิรัตน์ ฉันทศาสตร์โกศล กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ และรองประธานคณะอนุกรรมการ กิจการสตรี นักวิชาการประจำคณะกรรมการและอนุกรรมการกิจการสตรี ได้ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาดูงานวิถีชีวิต และการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการสตรี OTOP และพบปะพูดคุยกับ กลุ่ม/องค์กรสตรี เพื่อให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาของสตรี สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) วันจันทร์ที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ ศึกษาดูงานและเยี่ยมชม นิทรรศการผ้าไหม ณ ศูนย์ไหมนครชัยบุรินทร์ อำเภอปักธงชัย จังหวัด นครราชสีมา

๒) เข้าร่วมประชุมและรับฟังการบรรยายสรุปการดำเนินงาน
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและผลิตภัณฑ์ OTOP ตลอดจนเปิดโอกาสให้
ประชาชนนำเสนอปัญหา ณ ศูนย์ไหมนครชัยบุรินทร์ อำเภอปรางค์ชัย
จังหวัดนครราชสีมา

นายจิรัฐไชย จีพิมาย ปลัดอาวุโส ให้ข้อมูลว่า อำเภอปรางค์ชัย
เป็นอำเภอ ที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรในทะเบียนราษฎรประมาณ
๑๑๐,๐๐๐ คนมี ๑๖ ตำบล ๒๑๕ หมู่บ้าน มีพื้นที่ประมาณ ๑,๑๐๐ ตาราง
กิโลเมตร มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๘ แห่ง แบ่งออกเป็น เทศบาล
๖ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๒ แห่ง สำหรับที่ตั้งของอำเภอ
ปรางค์ชัยห่างจากจังหวัดนครราชสีมาประมาณ ๓๕ กิโลเมตร

ด้านการประกอบอาชีพ อำเภอปรางค์ชัยมีความหลากหลาย
ทางด้านอาชีพเมื่อเปรียบเทียบกับอำเภออื่นๆ ในจังหวัดนครราชสีมา
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลิตและจำหน่ายผ้าไหม ซึ่งเป็นสินค้า OTOP ที่ส่งผล
ให้ประชาชนมีฐานะความเป็นอยู่และรายได้ดีกว่าอำเภออื่นๆ และทำรายได้
ให้แก่อำเภอปรางค์ชัยเป็นจำนวนมาก รองลงมาคืออาชีพปศุสัตว์ อาทิ การทำ
ฟาร์มโคเนื้อและโคนม รวมถึงอาชีพเกษตรกรรม โดยการทำสวนผลไม้เป็น
หลัก

นางสุนีย์ บุตรเนียร พัฒนาการจังหวัดนครราชสีมา ให้ข้อมูลว่า จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ มีทั้งหมด ๓๒ อำเภอ ๒๗๐ กว่าตำบล ๓,๗๐๐ กว่าหมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น ๒,๖๐๐,๐๐๐ กว่าคน ประกอบด้วยสตรี ๑,๑๐๒,๑๖๘ คน

๑. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อมูลสมาชิกปัจจุบัน ประกอบด้วย ๑) ประเภทบุคคล มีจำนวน ๗๒๕,๒๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๘ ของสตรีที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ทั้งหมดของจังหวัด และ ๒) ประเภทองค์กรสตรี มีจำนวน ๓,๒๑๖ องค์กร คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๒๕ ขององค์กรสตรีทั้งหมดของจังหวัด กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้รับงบประมาณมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้งบประมาณมาแต่ละปีไม่เท่ากัน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้รับงบประมาณ ๑๓๐ ล้านบาท ซึ่งกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย รับโอนภารกิจดังกล่าวมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับงบประมาณใหม่เป็นทุนหมุนเวียน ๔๐ ล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ๓๐ ล้านบาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ ได้อนุมัติโครงการเพียง จำนวน ๑,๖๑๖ ส่วนยอดโครงการที่รอการอนุมัติในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ ถูกชะลอโครงการไว้ เพราะช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการควมรวมกองทุน ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับงบประมาณ ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (อนุมัติทั้งหมด) และงบอุดหนุน จำนวน ๕ ล้านบาท (คืนไป ๓ ล้านบาท) เพราะปรับเปลี่ยนผู้บริหาร ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้รับงบประมาณ ๓๐ ล้านบาท (ไม่เพียงพอ จึงได้เสนอขอของบประมาณเพิ่มเติมประมาณเกือบ ๑๔ ล้านบาท) และงบอุดหนุน ๕ ล้านบาท (อนุมัติทั้งหมด) รวมยอดจำนวนโครงการทั้งสิ้น ๔,๗๘๖ โครงการ รวมเงินต้น ๓๒๖,๔๙๖,๙๔๖ ล้านบาท

๒. การพัฒนาสมาชิกตามยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวนโครงการที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
อนุมัติได้รับการส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๒๙๖ โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ จำนวนกลุ่มอาชีพสตรีได้รับการพัฒนา (กลุ่ม
ใหม่ทุกปี) จำนวน ๔๙ กลุ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ของสตรีได้รับการพัฒนาเป็น
OTOP จำนวน ๑๓๒ ผลิตภัณฑ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ จำนวนผู้นำสตรีองค์กรสตรีได้รับการพัฒนา
ศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๔,๔๒๗ คน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จำนวนกลุ่มของสมาชิกกองทุนที่มีภาค
เครือข่ายในพื้นที่ให้การสนับสนุน จำนวน ๓๖๕ กลุ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ จำนวนเครือข่ายอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนา
บทบาทสตรีมีความเข้มแข็ง จำนวน ๖๕ เครือข่าย

๓. ผลการดำเนินงานปี พ.ศ. ๒๕๖๒

สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒ ข้อมูล ณ วันที่
๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

งบประมาณที่ได้รับทั้งสิ้น ๔๔,๐๐๑,๒๘๐ บาท แบ่งเป็น
เงินทุนหมุนเวียน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ครั้งที่ ๑ อนุมัติ ๔๙ โครงการ เป็น
เงิน ๖,๒๕๕,๘๖๐ บาท ครั้งที่ ๒ อนุมัติ ๑๕ โครงการ เป็นเงิน ๒,๘๐๐,๐๐๐
บาท รวมทั้งสิ้น ๕๙ โครงการ เป็นเงิน ๙,๐๕๕,๘๖๐ บาท คิดเป็นร้อยละ
๓๐.๑๙) งบอุดหนุน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ครั้งที่ ๑ อนุมัติ ๒ โครงการ
๕๑,๐๐๐ บาท ครั้งที่ ๒ อนุมัติ ๒ โครงการ เป็นเงิน ๑๔๘,๘๗๕ บาท รวม
ทั้งสิ้น ๔ โครงการ เป็นเงิน ๑๙๙,๘๗๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔) และงบ

บริหาร ๙,๐๐๑,๒๘๐ บาท (ใช้ไป ๑๘,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๐)
รวมทั้งสิ้น ๙,๒๗๓,๗๓๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๘

๔. กลุ่มอาชีพที่โดดเด่น

๔.๑ กลุ่มวิสาหกิจแม่บ้านเกษตรกรตำบลหนองน้ำแดง (แปรรูปผลไม้) หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองน้ำแดง อำเภอปากช่อง

๔.๒ กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเทพาลัย อำเภอคง

๔.๓ กลุ่มทำขนมเบเกอรี่ (ต้นอ้อ) หมู่ที่ ๑ ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย

๔.๔ กลุ่มทำเส้นขนมจีนเพื่อจำหน่าย หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว

๔.๕ กลุ่มเย็บผ้ากันเปื้อน หมู่ที่ ๘ ตำบลโนนสำราญ อำเภอแก้งสนามนาง

๕. การขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

การลงทะเบียน OTOP

- ฐานผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ ประกอบด้วย เจ้าของรายเดียว ๙๕๗ ราย SMEs ๔๓ ราย และกลุ่มผู้ผลิตชุมชน ๑,๒๗๓ กลุ่ม

- ผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ รวม ๔,๔๐๒ ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย สมุนไพร ๕๑๓ ผลิตภัณฑ์ อาหาร ๑,๗๔๕ ผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่ม ๒๓๘ ผลิตภัณฑ์ ของใช้ ๑,๒๓๑ ผลิตภัณฑ์ และอื่นๆ ๖๗๒ ผลิตภัณฑ์

๖. ระดับการให้คะแนนในรูปแบบดาว ๕๘๕ ผลิตภัณฑ์ แบ่งออกเป็น ๑ ดาว ๒๗ ผลิตภัณฑ์ ๒ ดาว ๑๔๐ ผลิตภัณฑ์ ๓ ดาว ๑๖๖ ผลิตภัณฑ์ และ ๕ ดาว ๙๑ ผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ ยังได้จำแนกหมวดหมู่ของ

ผลิตภัณฑ์ออกเป็น A - D คือ ประเภท A มี ๓๒๕ ผลิตภัณฑ์ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งผลิตและจำหน่ายได้เป็นจำนวนมาก ประเภท B มี ๑๕๘ หมายถึง ผลิตได้จำนวนน้อย แต่มีราคาสูง เช่น งานศิลปกรรม เป็นต้น ประเภท C มี ๕๒๕ หมายถึง สินค้าที่กำลังปรับตัวให้มีระดับเทียบเท่า ประเภท A เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและผลิตได้จำนวนมาก และประเภท D มี ๓,๓๙๐ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่กำลังปรับตัวสู่การพัฒนา เพราะว่าเป็นผู้ประกอบการรายใหม่

๗. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP

๗.๑ โครงการพัฒนาผ้าทออีสานสู่สากล จำนวน ๑๐๐ ผลิตภัณฑ์

๗.๒ โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการด้านการผลิต จำนวน ๔๕ ผลิตภัณฑ์

๗.๓ โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการแยกตาม Cluster จำนวน ๓๖๗ ผลิตภัณฑ์

๗.๔ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) จำนวน ๑๐๐ ผลิตภัณฑ์

๗.๕ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) ในชุมชนท่องเที่ยวหมู่บ้าน OTOP นวัตกรรม จำนวน ๘๗๒ ผลิตภัณฑ์

๘. การส่งเสริมการตลาด OTOP

เป้าหมาย (Goal) คำนวณจากรายได้ปีที่ผ่านมา

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป้าหมายเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ ๑๘ รายได้ ๓,๗๘๐ ล้านบาท

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป้าหมายเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ ๒๐ รายได้ ๔,๓๕๗ ล้านบาท

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เป้าหมายเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ ๒๒ รายได้ ๔,๙๓๓ ล้านบาท

๙. กิจกรรมการส่งเสริมการตลาด

สนับสนุนให้ผู้ประกอบการร่วมจำหน่ายสินค้าในงานที่กรมการพัฒนาชุมชนจัด เช่น OTOP City, OTOP Midyear, OTOP ศิลปอาชีพ ประทีปไทย OTOP ก้าวไกล ด้วยพระบารมี และงาน OTOP ภูมิภาค รวมถึงการจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้า เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด เช่น งานมหกรรมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี งานฉลองวันแห่งชัยชนะ ท้าวสุรนารี บูรณาการกับหน่วยงานภาคีอื่น การสนับสนุนการดำเนินงาน OTOP Trader เป็นต้น

๑๐. ตลาดประชารัฐ

ดำเนินงานโครงการตลาดประชารัฐเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑๐.๑ ตลาดประชารัฐคนไทยยิ้มได้มีตลาด ๑๘๑ แห่ง มีสถานที่ดำเนินการระดับจังหวัด ๑ แห่ง และระดับอำเภอ/ตำบล ๑๘๐ แห่ง

๑๐.๒ ตลาดประชารัฐที่ไปทำการจำหน่ายใน Modern Trade มีอยู่ ๒ แห่ง คือ ชั้น LG ศูนย์การค้าเทอร์มินอล ๒๑ มีผู้ประกอบการ ๓๑ ราย เปิดดำเนินการทุกวัน และชั้น G และชั้น ๔ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา นครราชสีมา มีผู้ประกอบการ ๖๓ ราย เปิดดำเนินการทุกวัน

๑๑. ผลิตภัณฑ์เด่นของจังหวัด

๑๑.๑ อาหาร ประกอบด้วย หมี่โคราชพร้อมน้ำปรุง กุนเชียง หมูหยอง พุทราณมสด และองุ่น

๑๑.๒ ผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วย ผ้าไหมโคราช และผ้าปักธงชัย

๑๑.๓ ของใช้ ประกอบด้วย เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน

๑๑.๔ เครื่องดื่ม ประกอบด้วย ไวน์ชาโต เดอ พญาเย็น

๑๑.๕ สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ประกอบด้วย สมุนไพรวังวาน

**นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์ รองประธานคณะกรรมการการ
สังคมฯ และประธานคณะกรรมการกิจการสตรี** ให้ข้อมูลว่า คณะอนุ
กรรมการกิจการสตรี ในคณะกรรมการการสังคมฯ ได้จัดทำยุทธศาสตร์
การพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืนครบทั้ง
๓ เสาหลัก ประกอบด้วย ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคง
ซึ่งการจัดทำยุทธศาสตร์ดังกล่าว คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้ลงพื้นที่
ศึกษาดูงานเพื่อรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ต่างๆ ผลปรากฏว่า ผู้ประกอบการ
SMEs ในประเทศไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการ OTOP มีอัตราส่วนที่เป็น
ผู้หญิงมากกว่าร้อยละ ๘๐ แต่เป็นที่น่าตกใจคือ เมื่อเศรษฐกิจเจริญเติบโต
มากขึ้นกลับทำให้ผู้หญิงที่เป็นผู้ประกอบการมีจำนวนลดลง ทั้งนี้ อาจจะเป็น
เพราะผู้หญิงไม่กล้าเสี่ยงลงทุนเพิ่มมากขึ้น รวมถึงผู้หญิงไม่มีการสร้าง
เครือข่าย แตกต่างกับผู้ชายที่จะมีวงสนทนาเพื่อนำไปสู่การต่อยอดทางธุรกิจ
จะเห็นได้ว่า ประเด็นปัญหาดังกล่าวสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม (สสว.) ได้รับทราบเรื่องดังกล่าว และรับที่จะไปดำเนินการ
ต่อไปแล้ว

ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่เป็นประโยชน์กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการ OTOP ซึ่งรัฐบาลให้ความสนใจอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่า งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับ OTOP กระจุกตัวอยู่ในหลาย กระทรวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยผลิตภัณฑ์

เพราะว่าได้มีการตั้งงบประมาณไว้สำหรับการพัฒนาสินค้า OTOP ด้วย ถ้างบประมาณในส่วนนี้ของจังหวัดหมดลง พัฒนาชุมชนจังหวัดสามารถหาหรือเรื่องงบประมาณกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและกระทรวงพาณิชย์ได้ สำหรับประเด็นกฎหมายที่สำคัญคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่ได้บัญญัติเรื่องการยอมรับสิทธิสตรี ศักดิ์ศรีความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงไว้เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับก่อนที่ผ่านมา แต่เรื่องที่ได้บัญญัติไว้ใหม่มี ๒ ประเด็น คือ ๑) เรื่องสิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้การดูแล ปัจจุบันฝ่ายบริหารได้พยายามที่จะออกกฎหมายมาเพื่อรองรับสิทธิดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ อาทิ กฎหมายแรงงาน ซึ่งขณะนี้ได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ซึ่งมีประเด็นแก้ไขที่สำคัญคือ การลาคลอดบุตร กฎหมายแรงงานปัจจุบันได้กำหนดให้ผู้หญิงสามารถลาคลอดบุตรได้ ๙๐ วัน แต่นายจ้างจ่ายเงินค่าจ้างให้เพียง ๔๕ วัน ซึ่งใน ๙๐ วันดังกล่าวหมายถึงการลาคลอดบุตรเท่านั้น ไม่รวมถึงการลาไปตรวจครรภ์ ระหว่างก่อนและหลังคลอดบุตร แต่หากจะลาต้องใช้สิทธิในการลาป่วยหรือลาพักงาน แต่กฎหมายแรงงานที่เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แก้ไขเพิ่มเติมให้สามารถลาไปตรวจครรภ์ได้ในระหว่างก่อนและหลังคลอดบุตรได้ โดยรวมระยะเวลาทั้งหมดแล้วให้อยู่ภายใน ๙๘ วัน ๒) การจัดทำงบประมาณโดยคำนึงถึงมิติหญิงชาย (Gender Responsive Budgeting : GRB) หมายความว่าต่อไปนี้เมื่อภาครัฐทุกหน่วยงานจัดทำงบประมาณจะต้องคำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และปัญหาในชุมชน ตัวอย่างเช่น คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้เดินทางศึกษาดูงานในบางพื้นที่ปรากฏว่า ในหมู่บ้านมีผู้สูงอายุอยู่ประมาณเกือบ ๒๐๐ คน ซึ่งชาวบ้านได้เสนอความเห็นฯ ขอให้จังหวัดจัดสรร

งบประมาณไว้รองรับกลุ่มผู้สูงอายุดังกล่าวด้วย เป็นต้น นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงเรื่องสาธารณสุขด้วย เพราะโรคบางโรคผู้สูงอายุจะมีความเสี่ยงมากกว่าผู้ชาย ฉะนั้น กระทรวงสาธารณสุขจะต้องจัดเตรียมงบประมาณด้านสาธารณสุขไว้รองรับด้วย แม้ว่าประชาชนจะไม่ทราบเรื่องดังกล่าวโดยตรง แต่หน่วยงานภาครัฐจะต้องทราบเรื่องดังกล่าวแล้ว เพราะว่าสำนักงบประมาณจะเริ่มใช้กระบวนการดังกล่าวได้ต้องเป็นงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อีกทั้ง พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้บัญญัติรองรับเรื่องดังกล่าวไว้ ดังนั้น ประชาชนมีหน้าที่ติดตามการดูแล และดูการใช้งบประมาณของรัฐเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่

พลเอก วิวัฒน์ ฉันทศาสตร์โกศล กรรมการและที่ปรึกษา คณะกรรมการ และรองประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว นอกจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีประชาชนสามารถกู้ยืมเงินกองทุนผู้สูงอายุไปประกอบอาชีพได้ ซึ่งในหลายๆ พื้นที่ไม่ทราบเรื่องดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กองทุนผู้สูงอายุจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และได้กำหนดหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินของผู้สูงอายุไว้ คือ ๑) การกู้ยืมเงินประเภทบุคคลสามารถกู้ยืมได้ ๓๐,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระเป็นรายงวดไม่เกิน ๓ ปี ไม่มีดอกเบี้ย และ ๒) การกู้ยืมเงินแบบรายกลุ่ม ๕ คนขึ้นไป สามารถกู้ยืมได้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระเป็นรายงวดไม่เกิน ๓ ปี ไม่มีดอกเบี้ย สำหรับคนพิการ นอกจากจะใช้สิทธิขอรับเบี้ยความพิการ จำนวน ๘๐๐ บาท แล้ว ยังสามารถขอกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมาประกอบอาชีพได้ โดยมีหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน คือ ๑) การกู้ยืมเงินประเภทบุคคลสามารถกู้ยืมได้ ๖๐,๐๐๐ บาท และ ๒) การกู้ยืมเงินแบบรายกลุ่ม ๕ คนขึ้นไป สามารถกู้ยืมได้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระเป็นรายงวดไม่เกิน ๕ ปี ไม่มีดอกเบี้ย นอกจากนี้ ผู้ดูแลคนพิการ

ก็สามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการของกองทุนฯ จะเห็นได้ว่า กองทุนฯ มีเงินอยู่ ๑๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท แต่มีผู้ไปขอกู้ยืมเงินจำนวนน้อยมาก

งบประมาณของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สาเหตุที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่ได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ผลปรากฏว่า เงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรียังคงมีเหลืออยู่ ๒,๐๐๐ กว่าล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐจัดสรรงบประมาณเท่าเดิม คือ เงินทุนหมุนเวียน อัตราร้อยละ ๓๐ เงินอุดหนุน อัตราร้อยละ ๔ แลงบบริหาร อัตราร้อยละ ๐.๒๐ แต่สามารถขอเพิ่มเติมจากกองทุนพัฒนาชุมชนได้ ประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานที่สำคัญมีอยู่ ๓ ประการคือ ๑) ผู้กู้ยืมแบบรายกลุ่มที่กำหนดให้รวมกลุ่มตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป เป็นอุปสรรคต่อประชาชนที่ไม่สามารถรวมกลุ่มได้ตามจำนวนดังกล่าว ๒) เบี้ยปรับ อัตราร้อยละ ๗.๕ มีจำนวนมากสูงเกินไป และ ๓) กำหนดชำระหนี้กู้ยืมคืน ปีละ ๒ ครั้ง จะเห็นได้ว่า พี่ผลบางชนิด ๖ เดือน ยังไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้ จึงไม่สามารถชำระหนี้กู้ยืมคืนได้ จะเห็นได้ว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้เสนอให้กรมการพัฒนาชุมชนแก้ไขปรับปรุงกฎและระเบียบ โดยกำหนดให้สามารถกู้ยืมได้ตามจำนวนสามารถรวมกลุ่มได้ แก้ไขปรับลดเบี้ยปรับ และแก้ไขกำหนดชำระหนี้กู้ยืมคืน ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนรับทราบเรื่อง และรับที่จะไปดำเนินการให้ต่อไป

เรื่องโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา รัฐบาลได้กำหนดมาตรการ ๔ มาตรการ ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยเพิ่มเติมผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ดังนี้

๑. ค่าเช่าบ้าน ๔๐๐ บาท/คน/เดือน สำหรับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยอายุครบ ๖๐ ปี ขึ้นไป มีภาระค่าเช่าบ้านและไม่มีที่พักอาศัยจะได้รับเงิน

ช่วยเหลือ โดยกรมบัญชีกลางจะโอนเงินให้กับผู้มีสิทธิทุกวันที่ ๑๒ ของเดือน เริ่มจ่ายเดือนแรก ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒. ค่าเดินทางไปรักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับสุขภาพ สำหรับผู้มีสิทธิที่มีอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป ๑,๐๐๐ บาท/คน จ่ายเพียงครั้งเดียว โดยกรมบัญชีกลางจะโอนเงินผ่าน e-Money

๓. ค่าใช้จ่ายช่วงปลายปี ๕๐๐ บาท/คน จ่ายให้เพียงครั้งเดียว โดยกรมบัญชีกลางจะทยอยจ่ายเงินผ่าน e-Money ให้กับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ๑๑.๔ ล้านคน ภายในวันที่ ๘ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ สำหรับผู้มีสิทธิที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเพิ่มเติมในกลุ่มคนพิการ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ หรือผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาลงทะเบียนได้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ขณะนี้ได้ส่งข้อมูลผู้มีสิทธิที่ผ่านคุณสมบัติรอบแรกให้กับธนาคารกรุงไทยแล้ว เพื่อดำเนินการผลิตบัตร ๓.๐๔ ล้านใบ โดยจะเริ่มแจกบัตรให้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ จนถึงสัปดาห์สุดท้ายของเดือน ธันวาคม

๔. ค่าไฟฟ้า ๒๓๐ บาท/ครัวเรือน/เดือน และค่าน้ำประปา ๑๐๐ บาท/ครัวเรือน/เดือน โดยกรมบัญชีกลางจะโอนเงินชดเชยค่าไฟฟ้ากับน้ำประปาผ่าน e-Money ตามจำนวนที่ผู้มีสิทธิได้ชำระไว้ตามจริงทุกวันที่ ๑๘ ของเดือน เริ่มจ่ายเดือนแรก ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

นางรัตนา สัยยะนิฐิ์ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ และอนุกรรมการกิจการสตรี ให้ข้อมูลว่า ภาพรวมการดำเนินงานเรื่องของผู้หญิง คณะอนุกรรมการกิจการสตรีดำเนินการอยู่ ๓ เรื่อง ดังนี้

๑) **การพัฒนาศักยภาพสตรี** จะเห็นได้ว่า กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้เพื่อให้สตรีได้มีโอกาสบริหารจัดการกองทุนได้

อย่างมีประสิทธิภาพ รวมกลุ่มกันกู้ และมีสัจจะในเรื่องของการส่งใช้เงินคืน

๒) การคุ้มครองสิทธิของผู้หญิงทุกคน อาทิ สิทธิของเด็กแรกเกิด จะได้รับเงินจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ๖๐๐ บาท เมื่ออายุถึง ๖๐ ปี จะได้รับเบี้ยผู้สูงอายุ ๖๐๐ บาท สตรีพิการสามารถกู้ยืมเงินประกอบอาชีพได้ จะเห็นได้ว่า ประชาชนไม่ควรที่จะรู้เรื่องสิทธิแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรรู้เรื่องของหน้าที่พลเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

๓) การส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย ในการจัดทำงบประมาณจะต้องมีมุมมองทั้งในเรื่องของผู้หญิงและผู้ชายด้วย โดยให้ผู้หญิงและผู้ชายสามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์และการบริการของรัฐอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

หลังจากนั้นได้มีการนำเสนอปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนี้

๑. การกู้ยืมเงินแบบรายกลุ่มตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป หากแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบให้สามารถกู้ยืมเงินได้โดยไม่จำกัดจำนวนบุคคล กล่าวคือ สามารถกู้ยืมเป็นรายบุคคลหรือสามารถจับกลุ่มกู้ยืมเงินได้ตั้งแต่ ๒ คน หรือ ๓ คนขึ้นไป ย่อมจะส่งผลให้เกิดความสะดวกกับประชาชนมากกว่า

๒. หมู่บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ ๗ อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้ทำโครงการเลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่และปลูกผักปลอดภัย โดยขอได้รับงบประมาณ

สนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และโครงการดังกล่าวทำให้ประชาชนหมู่บ้านหนองไผ่สามารถดำรงชีวิตและเลี้ยงครอบครัวได้ ดังนั้นเพื่อให้โครงการดังกล่าวดำเนินการต่อไปได้ จึงขอให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนโครงการดังกล่าวต่อไป

๓. แบบฟอร์มโครงการที่ได้ขอรับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เช่น โครงการเลี้ยงสุกร เป็นต้น ควรกำหนดราคาสุกรไว้ชัดเจนว่าให้ได้จำนวนเท่าใด รวมถึงราคาอาหารเลี้ยงสุกรด้วย

นางสุวรรณณี สิริเวชชะพันธ์ รองประธานคณะกรรมการการสังคมฯ และประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี ได้ชี้แจงว่าปัจจุบันรองอธิบดีกรมพัฒนาชุมชนเป็นบุคคลที่มีความรู้ เข้าใจประเด็นและทำหน้าที่ดูแลเรื่องของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบของทางราชการจะต้องให้คณะกรรมการชุดใหญ่ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแก้ไขกฎระเบียบเรื่องของการกู้ ซึ่งในเบื้องต้น กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ทราบเรื่องดังกล่าวแล้ว

พลเอก วิรัตน์ ฉันทศาสตร์โกศล กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ และรองประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี ให้ข้อมูลว่าประชาชน ไม่มีความรู้ในเขียนโครงการเพื่อขอรับงบประมาณอุดหนุน

นางสุนีย์ บุตรเนียร พัฒนาการจังหวัด ได้ชี้แจงว่า การอนุมัติโครงการของจังหวัดนครราชสีมาที่อยู่อันดับ ๓ ของประเทศ ซึ่งโดยภาพรวมถือว่าไม่ได้ดำเนินการอนุมัติล่าช้า เพราะว่าในทุกเดือนอำเภอจะต้องส่งแผนโครงการเข้ามา มีการประชุมระดับพื้นที่และส่งผ่านอนุกรรมการระดับอำเภอ คณะกรรมการขับเคลื่อนระดับอำเภอ และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนระดับอำเภอ ส่วนระดับจังหวัดจะประชุมทุกเดือน กล่าวคือ จะมีการประชุม

คณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัด ภายหลังจากนั้น ๓ - ๕ วัน จะต้องเตรียมเอกสารที่คณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัดอนุมัติว่ามีการแก้ไขหรือไม่ เพื่อนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการระดับจังหวัด ดังนั้น ความล่าช้าเกิดขึ้นจากกลุ่มองค์กรไม่เสนอโครงการเข้ามา อีกทั้งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดได้ให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์อยู่ต่อเนืองสำหรับโครงการที่อนุมัติไปเป็นจำนวนมากๆ ขณะนี้เป็นโครงการที่ค้างอยู่ตั้งแต่ปีที่ผ่านมา

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมาไม่มีข้อขัดข้องเกี่ยวกับงบประมาณ เพราะว่างบอดหนุนจะพิจารณาให้เป็นองค์กร ดังนั้น ถ้าเสนอของบประมาณมาในรูปขององค์กร อาทิ คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน (กพสม.) คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับตำบล (กพสต.) ซึ่งมีความรู้และความเข้าใจ แต่ที่เสนอมมาแล้วส่งกลับไปส่วนมาก เพราะว่าสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมาจะถูกสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ดังนั้น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมาจะมาพิจารณาเรื่องของราคา ถ้าตั้งค่าวิทยากรเกินสมควรก็จะถูกตัดให้เท่ากับที่ระเบียบการฝึกอบรมกำหนดไว้ หรือกรณีค่ายานพาหนะต้องพิจารณาตามระยะทางที่เหมาะสม รวมถึงค่าพัสดุและค่าอาหารด้วย ซึ่งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมาจะทำการปรับแก้และโทรศัพท์แจ้งไปยังอำเภอเพื่อรับทราบและแก้ไขเป็นใบแนบมาเพื่อที่จะอนุมัติต่อไป เหตุผลส่วนหนึ่งที่ล่าช้าในเรื่องของงบอดหนุนคือ มีโครงการ OTOP นวัตกรรม คงค้างจากปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ จังหวัดจะไม่อนุมัติโครงการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในกรณีที่ประชาชนขาดวินัยทางการเงิน เพราะว่าขัดกับระเบียบกองทุนฯ

๓) เยี่ยมชมสินค้าผ้าไหม สินค้า OTOP และสินค้าทั่วไป
ณ อาคารจำหน่ายสินค้าหมู่บ้านวัฒนธรรม ไหมนครชัยบุรีรินทร์ ๘ หลัง
และอาคาร OTOP Place @korat (OTOP Trader)

๔) ศึกษาดูงานและเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์และสอบถามผู้ประกอบการ
และชาวบ้านที่ขายผลิตภัณฑ์ภายในงานเทศกาลผ้าไหมปักธงชัยและของดี
เมืองโคราช ครั้งที่ ๑๘ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๙ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑
ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ ๔๘ พรรษา อำเภอปักธงชัย จังหวัด
นครราชสีมา

คณะได้เยี่ยมชมผลิตภัณฑ์และสอบถามผู้ประกอบการและชาวบ้าน
ที่ขายผลิตภัณฑ์ภายในงานถึงกระบวนการผลิต ปัญหาอุปสรรคจากการค้า
ขาย ซึ่งจากการสอบถามพบว่า ชาวบ้านสามารถขายผลิตภัณฑ์ได้อีกทั้ง
จังหวัดและกลุ่มผู้ประกอบการมีความร่วมมือกันในการจัดหาแหล่งขายสินค้า

ให้แก่ผู้ประกอบการOTOP และชาวบ้านได้ฝากขอบคุณรัฐบาลในเรื่องเงินช่วยเหลือผ่านโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

๕) วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ พบปะหารือและรับฟังปัญหาจากตัวแทนกลุ่มสตรี ประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาสตรีทุกระดับ คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี แกนนำสตรี อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกลุ่มสตรีพิการ รวม จำนวน ๑๐๐ คน ณ อาคารหอประชุมพระราชสมภพ ๒๐๐ ปี รัชกาลที่ ๔ จังหวัดนครราชสีมา

นายจรัสชัย โชคเรืองสกุล รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ขนาดใหญ่และเป็นประตูสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี ๓๒ อำเภอ มีศักยภาพด้านการค้าและการลงทุนการท่องเที่ยว พร้อมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ขณะเดียวกันใน ๓ - ๔ ปี ข้างหน้าโครงการขนาดใหญ่จะดำเนินการในจังหวัดนครราชสีมาเป็นจำนวนมาก เช่น รถไฟรางคู่ทางด่วน (Motor Way) รถไฟความเร็วสูง เป็นต้น

นางสุนีย์ บุตรเนียร พัฒนาการจังหวัดนครราชสีมา ให้ข้อมูลว่า ผลการดำเนินโครงการการพัฒนาศักยภาพสตรีจังหวัดนครราชสีมาในรอบ ๑ ปีที่ผ่านมา กล่าวคือ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้พัฒนาสตรี ๓ ด้าน ดังนี้

๑) การให้องค์ความรู้ในการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งเป็นหัวใจที่สำคัญในการพัฒนากลั่นกรองโครงการในระดับอำเภอ มีการประชุมให้รับทราบแนวทางในการอนุมัติโครงการและระเบียบต่างๆ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ อนุกรรมการกลั่นกรองระดับอำเภอรวมทั้งหมด ๓๒ อำเภอ ๒๒๔ คน ผลที่ได้รับ คือ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองระดับอำเภอได้มีการติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับอำเภอ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถพิจารณากลั่นกรองโครงการกับสมาชิกได้ โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับอำเภอ คณะทำงานขับเคลื่อนระดับอำเภอและจังหวัด ๓๒ อำเภอ ๑๑๐ คน ผลที่ได้รับ คือ กลุ่มสมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถบริหารจัดการกองทุนได้ตามหลักธรรมาภิบาล

๒) การตลาด มีโครงการที่ได้ดำเนินงาน ดังนี้

- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารกลุ่มอาชีพแก่คณะกรรมการเครือข่าย อาชีพ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มอาชีพ คณะกรรมการเครือข่ายสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด ๗๕ คน ผลที่ได้รับ คือ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเครือข่ายที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบริหารจัดการและการส่งเสริมอาชีพหรือการประกอบอาชีพ โดยจะนำเอากลุ่มสตรีที่มีผลงานสำเร็จมาสาธิตอาชีพให้กับสมาชิกด้วย

- โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพสมาชิก กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในการเพิ่มช่องทางการตลาดด้วยเทคโนโลยี โดยมี กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มอาชีพของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทั้งหมด ๗๕ คน ผลที่ได้รับ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเพิ่มช่องทางการตลาดโดยใช้ระบบการค้าขายในทางระบบออนไลน์

- โครงการจัดแสดงมหกรรมสินค้ากองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ควบคู่กับการจัดงานกาชาดจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๒ ครั้ง รวมถึงการจัดแสดงมหกรรมสินค้าในอำเภอต่างๆ กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มอาชีพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ๔๐ กลุ่ม ผลที่ได้รับ คือ สตรีที่กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปมีผลผลิตและสามารถหารายได้เพิ่มขึ้น

- โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการบริหารจัดการหนี้ค้ำชำระ ของกองทุนส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี กลุ่มเป้าหมาย คือ สมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนที่จะบริหารจัดการเงินของตนเอง และในการประกอบอาชีพ สามารถจัดการหนี้ของตนเองได้อย่างเหมาะสมและสามารถส่งเงินใช้หนี้คืนได้

- โครงการในระดับอำเภอที่ได้มีการอนุมัติงบประมาณอุดหนุน ให้ ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ ๓๑ โครงการ เป็นเงินจำนวน

- โครงการเกี่ยวกับการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพสตรีด้าน บุคลิกภาพและสุขภาพ ๕๕ โครงการ เป็นเงินจำนวน ๒,๕๘๕,๖๐๐ บาท ซึ่งดำเนินงานในแต่ละอำเภอและตำบลตามที่ได้เสนอขออนุมัติมา

- โครงการเกี่ยวกับกฎหมายสิทธิสตรี ๑๒ โครงการ เป็นเงิน จำนวน ๓๘๔,๔๙๐ บาท

- โครงการให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี ๑ โครงการ เป็นเงิน จำนวน ๖๙,๖๒๐ บาท รวมผลการดำเนินงานทั้งสิ้นทั้งในระดับอำเภอและ

จังหวัดในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา ๙๙ โครงการ งบประมาณทั้งหมด จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓) การรวมพลังของสตรีที่แสดงถึงความจงรักภักดีที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์สำหรับกิจกรรมในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งจัดได้อย่างยิ่งใหญ่และไม่ได้ใช้งบประมาณ แต่เป็นการรวมพลังของสตรีในการแสดงพลังความรัก ความสามัคคี สะท้อนให้เห็นว่าสตรีมีความเข้มแข็งและร่วมมือกัน คือ การจัดงานวันสตรีสากล โดยมีการให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย มีกิจกรรมการแสดงของสตรีในระดับอำเภอต่างๆ รวมถึงการจัดเลี้ยง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกลุ่มสตรี จำนวน ๒,๐๐๐ กว่าคน นอกจากนี้ ยังมีการจัดงานวันสตรีไทย เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ เป็นการจัดงานรวมพลังสตรี มุ่งเน้นงานศิลปวัฒนธรรม จัดเลี้ยงขันโตก เดินขบวนแต่งผ้าไทย โดยได้รับความร่วมมือจากสตรีในแต่ละอำเภออย่างมาก

นายอภิชาติ วาที พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ให้ข้อมูลว่า จังหวัดนครราชสีมา มี ๓๒ อำเภอ ๒๘๗ ตำบล ๓,๗๔๓ หมู่บ้าน ประชากรประมาณ ๒.๖ ล้านคน เป็นชาย ประมาณ ๑.๓ ล้านคน เป็นหญิง ๑.๓ ล้านคน เป็นเด็กช่วงอายุระหว่าง ๐ - ๑๘ ปี ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน เยาวชน อายุ ๑๕ - ๒๕ ประมาณ ๒๖๐,๐๐๐ คน วัยทำงาน ประมาณ ๑,๓๕๙,๐๐๐ คน ผู้สูงอายุ ประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ คน จากการบูรณาการจัดเก็บข้อมูลของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา (พมจ. นครราชสีมา) และหน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตจังหวัดนครราชสีมาได้จัดเก็บข้อมูลปัญหาทางสังคมของหมู่บ้านต่างๆ พบว่า มีผู้ประสบปัญหาทางสังคมประมาณ ๑๗,๐๐๐ คน การทำงานของ พมจ. จังหวัดนครราชสีมา จะมุ่งเน้นเรื่องของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส จังหวัดนครราชสีมามีคนพิการที่จดทะเบียนแล้วประมาณ ๘๙,๓๑๗ คน เป็นชาย ๔๕,๐๐๐ ราย เป็นหญิง ๔๔,๐๐๐ ราย

พมจ. นครราชสีมา ได้จัดสวัสดิการด้านต่างๆ ให้กับคนพิการ ที่สำคัญคือ การส่งเสริมด้านอาชีพและรายได้ โดยให้กู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพจาก กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่ผ่านมามีเงินกู้ยืม ๓,๙๑๔ ราย เป็นเงินประมาณ ๑๓๙,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ ณ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีคนพิการที่กู้ยืมเงินอยู่ทางทะเบียน ๒,๖๖๗ คน วงเงินให้ กู้รวม ๑๐๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยได้มีการชำระหนี้เงินกู้ไปแล้วบางส่วน คงเหลือ ๗๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพ สำหรับคนพิการนั้น เป็นเงินให้กู้ยืมรายละไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท โดยไม่มี ดอกเบี้ย ระยะเวลาการสงั้ใช้ ๕๐ งวด ส่วนการช่วยเหลือคนพิการในเรื่องของ การมีงานทำตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนด ให้สถานประกอบการต้องจ้างงานคนพิการ สำหรับสถานประกอบการนับ เฉพาะสถานประกอบการที่มีสำนักงานใหญ่จดทะเบียนอยู่ในจังหวัด นครราชสีมา ๒๐๓ แห่ง ซึ่งมีสถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ๑๙๘ แห่ง คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๙๗ มีการจ้างงานคนพิการ ๖๗๕ ราย มีการจัดสถานที่ จ้างเหมาะสมงาน จัดสรรอุปกรณ์ให้กับคนพิการใน การประกอบอาชีพเพื่อให้มีรายได้ ๑๓๙ ราย สำหรับสถานประกอบการที่ ไม่ได้มีการจ้างงานจะต้องส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ ขณะนี้มีเงินสมทบเข้ากองทุนฯ ๗.๔ ล้านบาท อย่างไรก็ตามยังมี สถานประกอบการ ๒ แห่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายเพราะว่า คนพิการที่ได้ จ้างงานไว้อยู่ระหว่างการลาออกและกำลังหาคนพิการเข้าทำงานแทน และ อีก ๓ แห่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายคือ ไม่จ้างงานคนพิการและไม่ส่งเงิน เข้ากองทุนฯ พมจ. จังหวัดนครราชสีมาอยู่ระหว่างดำเนินการสืบทรัพย์เพื่อ ทำการยึดอายัดทรัพย์สินต่อไป จะเห็นได้ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ผ่านมามีสถานประกอบการ ๑ แห่งที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมาย พมจ. จังหวัด

นครราชสีมาได้ดำเนินการสืบทรัพย์และอายัดทรัพย์สินไว้ แต่ยังไม่ได้อำนาจดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาล เพราะว่า ผู้ประกอบการได้ชำระเงินเข้ากองทุนฯ ภายหลังจากการอายัดทรัพย์สิน

การบริการต่างๆ สำหรับคนพิการ พมจ. จังหวัดนครราชสีมา ศูนย์บริการคนพิการไว้รองรับ ขณะนี้ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว ๔๑ แห่ง เป็นการจัดตั้งขึ้นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๑ แห่ง โดยองค์กรคนพิการ ๗ แห่ง และส่วนราชการอื่นๆ ๑๓ แห่ง สำหรับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้กับคนพิการในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการไปทั้งสิ้น ๗๕ หลัง โดยผ่านการประชาสัมพันธ์จากหมู่บ้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอเรื่องขึ้นมา ต่อจากนั้นเป็นหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชนที่จะดำเนินการให้ นอกจากนี้ พมจ. นครราชสีมายังได้ดำเนินการในเรื่องของการให้การช่วยเหลือเฉพาะหน้าหรือฉุกเฉินแก่สตรีผู้ประสบปัญหาต่างๆ ในรูปของเงินสงเคราะห์และการส่งกลับภูมิลำเนา

นางสุวรรณณี สิริเวชชะพันธ์ รองประธานคณะกรรมการการสังคมฯ และประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี ให้ข้อมูลว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สถานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ในการทำหน้าที่ดังกล่าว หนึ่งในหน้าที่นั้นคือการลงพื้นที่พบประชาชนเพื่อรับฟังประเด็นปัญหาและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งปัญหาใดอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถานิติบัญญัติแห่งชาติก็จะนำไปแก้ไข ส่วนปัญหาใดเป็นเรื่องของอำนาจบริหาร คณะกรรมการจะนำไปแก้ไขหรือร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางต่อไป สำหรับการลงพื้นที่พบปะกลุ่มสตรี วัตถุประสงค์คือ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบเรื่องต่างๆ อาทิ กฎหมายฉบับใหม่ สิทธิ สวัสดิการต่างๆ ที่ภาครัฐได้จัดไว้ให้

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทยได้ผ่านการลงประชามติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว รัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน ได้กำหนดให้ความคุ้มครองเรื่องสิทธิต่างๆ ไว้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน เรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือมาตรการของภาครัฐต่างๆ ที่จะต้องออกมาดูแลกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส เช่น มาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดไว้ว่า สิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ หมายความว่า รัฐมีหน้าที่ดูแลผู้หญิงเมื่อตั้งครรภ์ทั้งก่อนคลอดบุตรและหลังคลอดบุตร ดังนั้น สิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการต่อคือ กฎหมายใดๆ ขณะนี้มีอยู่ถ้าไม่เอื้ออำนวยหรือเป็นการช่วยเหลือดูแลผู้หญิงระหว่างตั้งครรภ์กฎหมายฉบับนั้นจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งปัจจุบันกระทรวงแรงงานได้ส่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อที่จะแก้ไขเรื่องการลาคลอด จะเห็นได้ว่า กฎหมายคุ้มครองแรงงานฉบับปัจจุบันผู้หญิงสามารถลาคลอดบุตรได้ ๙๐ วัน แต่ได้รับค่าจ้างจากนายจ้างเพียง ๔๕ วัน ย่อมหมายความว่า ในระหว่างที่ผู้หญิงตั้งครรภ์แล้วต้องลาไปพบแพทย์เพื่อตรวจครรภ์ไม่นำมาคำนวณนับในระยะเวลา ๙๐ วัน แต่กฎหมายคุ้มครองแรงงานฉบับที่กำลังแก้ไขปรับปรุงได้แก้ไขให้สอดคล้องกับมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยการเพิ่มวันลาระหว่างคลอดและหลังคลอดไว้รวมกันแล้วไม่เกิน ๙๘ วัน ซึ่งเพิ่มจากเดิม จึงทำให้ผู้หญิงสามารถลาไปพบแพทย์เพื่อตรวจครรภ์ได้ แต่การจ่ายค่าจ้างยังคงเป็น ๔๕ วันเช่นเดิม อย่างไรก็ตาม กระทรวงแรงงานรับเป็นข้อสังเกตไป และอาจจะมีการปรับอัตราการจ่ายค่าจ้างเพิ่ม ขึ้น ต่อไป เนื่องจากการปรับอัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องมองในภาพรวมทั้งในภาคเศรษฐกิจและภาคผู้ที่ได้รับผลกระทบด้วยหรืออาจจะในมุมมองหนึ่งอาจจะเกาะกับผู้ประกอบการที่มีขนาดเล็กจนเกินกว่า

เหตุ และอาจจะส่งผลให้ผู้ประกอบการจ้างผู้ชายแทนผู้หญิง เรื่องที่สองที่เป็นเรื่องใหม่ของรัฐธรรมนูญคือ มาตรา ๗๑ วรรคท้าย ได้กำหนดไว้ว่าในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม หมายความว่า ภาครัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงมิติหญิงชาย (Gender Responsive Budgeting) เช่น จังหวัดนครราชสีมาเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ฉะนั้น ความต้องการหรือปัญหาของเพศชายในเรื่องสาธารณสุขอาจมีความต้องการงบประมาณ และมีความต้องการที่แตกต่างไปจากผู้หญิง ดังนั้น เวลาจะจัดสรรงบประมาณ กระทรวงสาธารณสุขจะต้องนำเรื่องดังกล่าวไปพิจารณาด้วย หรือในอนาคตประเทศไทยโดยเฉลี่ยเกือบทุกจังหวัดจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ เพราะประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ แต่ละจังหวัดเมื่อจะก่อสร้างตึกหรืออาคารจะต้องคำนึงสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ ทางลาดสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการด้วยในเวลาจัดทำงบประมาณ ทั้งนี้ จึงเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าวเพราะว่า ประชาชนเป็นผู้เสียภาษีให้กับประเทศ

นอกจากนี้ การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชายมีพระราชบัญญัติฉบับหนึ่งที่เป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างมาก คือ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้ดูแลเฉพาะผู้หญิงเพียงอย่างเดียว แต่ดูแลทุกเพศ ไม่ว่าจะเพศชายหรือผู้ที่มีการแสดงออกแตกต่างจากเพศที่กำหนด จะเห็นได้ว่า กฎหมายฉบับนี้บังคับทั้งภาครัฐและเอกชนห้ามเลือกปฏิบัติ เช่น ผู้หญิงไปสมัครงาน แต่ถูกเลือกปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นงานที่ผู้หญิงและผู้ชายสามารถทำได้ เป็นต้น ย่อมสามารถไปร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (วลพ.) หรือสามารถยื่นเรื่องในระดับจังหวัดได้ที่สำนักงาน

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดได้ และ พมจ. จะส่งเรื่องไปที่ ส่วนกลางให้

พลเอก วีรฉัตร ฉันทศาสตร์โกศล กรรมการและที่ปรึกษา คณะกรรมการ และรองประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสตรี ดังนี้

๑. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

บุคคลซึ่งมีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย ประกอบด้วย

- อายุ ๖๐ - ๖๙ ปี ให้ได้รับคนละ ๖๐๐ บาทต่อเดือน
- อายุ ๗๐ - ๗๙ ปี ให้ได้รับคนละ ๗๐๐ บาทต่อเดือน
- อายุ ๘๐ - ๘๙ ปี ให้ได้รับคนละ ๘๐๐ บาทต่อเดือน
- อายุ ๙๐ ปีขึ้นไป ให้ได้รับคนละ ๑,๐๐๐ บาทต่อเดือน

ที่ผ่านมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีออกมา กำหนดให้มีการเก็บเงินจากภาษีสุราและยาสูบในอัตราร้อยละ ๒ เพื่อนำใช้จ่ายเพื่อการยังชีพให้กับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย คิดเป็นเงิน ประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท สำหรับผู้สูงอายุที่มีฐานะดีสามารถสละสิทธิไม่รับเบี้ยผู้สูงอายุได้ คิดเป็นอัตราส่วน ๑ ต่อ ๔๐๐ คนของจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย จะเห็นได้ว่า เงินที่ผู้สูงอายุมีฐานะดีสละสิทธิจะถูกเฉลี่ยไปให้กับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย

๒. กองทุนผู้สูงอายุ

จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้สูงอายุสามารถกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพได้ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

- รายบุคคล รายละไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระเป็นรายงวดภายใน ๓ ปี ไม่มีดอกเบี้ย

- รายกลุ่ม จำนวน ๕ คนขึ้นไป ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระเป็นรายงวดภายใน ๓ ปี ไม่มีดอกเบี้ย

๓. กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ นอกจากคนพิการสามารถยื่นความประสงค์ลงทะเบียนเพื่อขอรับเบี้ยความพิการในอัตราเดือนละ ๘๐๐ บาท คนพิการยังสามารถกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพได้ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

- รายบุคคล รายละไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระเป็นรายงวดภายใน ๕ ปี ไม่มีดอกเบี้ย

- รายกลุ่ม จำนวน ๕ คนขึ้นไป ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผ่อนชำระเป็นรายงวดภายใน ๕ ปี ไม่มีดอกเบี้ย

นอกจากคนพิการแล้ว ผู้ดูแลคนพิการยังสามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนฯ เพื่อไปประกอบอาชีพหรือขยายกิจการได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามที่เงื่อนไขและระเบียบกองทุนฯ กำหนด

๔. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

งบประมาณของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สาเหตุที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่ได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ผลปรากฏว่า เงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรียังคงมีเหลืออยู่ ๒,๐๐๐ กว่าล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐจัดสรรงบประมาณเท่าเดิม คือ เงินทุนหมุนเวียน อัตราร้อยละ ๓๐ เงินอุดหนุน อัตราร้อยละ ๔ และงบบริหาร อัตราร้อยละ ๐.๒๐ แต่สามารถขอเพิ่มเติมจากกองทุนพัฒนาชุมชนได้ ประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานที่สำคัญมีอยู่ ๓ ประการ คือ ๑) ผู้กู้ยืมแบบรายกลุ่มที่กำหนดให้รวมกลุ่มตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป เป็นอุปสรรคต่อประชาชนที่ไม่สามารถรวมกลุ่มได้ตามจำนวนดังกล่าว ๒) เบี้ยปรับ อัตราร้อยละ ๗.๕ มีจำนวนมากสูงเกินไป และ ๓) กำหนดชำระหนี้กู้ยืมคืน ปีละ ๒ ครั้ง จะเห็นได้ว่า พิษผลบางชนิด ๖ เดือน ยังไม่สามารถ

เก็บเกี่ยวได้ จึงไม่สามารถชำระหนี้กู้ยืมคืนได้ จะเห็นได้ว่า ประเด็นปัญหา และอุปสรรคดังกล่าว คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้เสนอให้กรมการพัฒนาชุมชนแก้ไขปรับปรุงกฎและระเบียบ โดยกำหนดให้สามารถกู้ยืมได้ตามจำนวนสามารถรวมกลุ่มได้ แก้ไขปรับลดเบี้ยปรับ และแก้ไขกำหนดชำระหนี้กู้ยืมคืน ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนรับทราบเรื่อง และรับที่จะไปดำเนินการให้ต่อไป

๕. เรื่องโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา รัฐบาลได้กำหนดมาตรการ ๔ มาตรการ ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยเพิ่มเติมผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ดังนี้

๑. ค่าเช่าบ้าน ๔๐๐ บาท/คน/เดือน สำหรับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยอายุครบ ๖๐ ปี ขึ้นไป มีภาระค่าเช่าบ้านและไม่มีที่พักอาศัยจะได้รับเงินช่วยเหลือ โดยกรมบัญชีกลางจะโอนเงินให้กับผู้มีสิทธิทุกวันที่ ๑๒ ของเดือน เริ่มจ่ายเดือนแรก ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒. ค่าเดินทางไปรักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับสุขภาพสำหรับผู้มีสิทธิที่มีอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป ๑,๐๐๐ บาท/คน จ่ายเพียงครั้งเดียว โดยกรมบัญชีกลางจะโอนเงินผ่าน e-Money

๓. ค่าใช้จ่ายช่วงปลาปี ๕๐๐ บาท/คน จ่ายให้เพียงครั้งเดียว โดยกรมบัญชีกลางจะทยอยจ่ายเงินผ่าน e-Money ให้กับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ๑๑.๔ ล้านคน ภายในวันที่ ๘ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ สำหรับผู้มีสิทธิที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเพิ่มเติมในกลุ่มคนพิการ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ หรือผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาลงทะเบียนได้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ขณะนี้ได้ส่งข้อมูลผู้มีสิทธิที่ผ่านคุณสมบัติรอบแรกให้กับธนาคารกรุงไทยแล้ว เพื่อดำเนินการผลิตบัตร ๓.๐๔ ล้านใบ โดยจะเริ่มแจกบัตรให้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ จนถึงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม

๔. ค่าไฟฟ้า ๒๓๐ บาท/ครัวเรือน/เดือน และค่าน้ำประปา ๑๐๐ บาท/ครัวเรือน/เดือน โดยกรมบัญชีกลางจะโอนเงินชดเชยค่าไฟฟ้ากับน้ำประปาผ่าน e-Money ตามจำนวนที่ผู้มีสิทธิได้ชำระไว้ตามจริงทุกวันที่ ๑๘ ของเดือน เริ่มจ่ายเดือนแรก ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

นางรตนา สัยยะนิฐี นักวิชาการประจำคณะกรรมการ และอนุกรรมการกิจการสตรี ให้ข้อมูลว่า ในอดีตองค์กรสตรีไม่ได้รวมตัวกันเข้มแข็ง ดังเช่นปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า ในยุคแรกราวปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จะมีโครงการสตรีอาสาพัฒนา ซึ่งจะมีการรวมตัวกันของสตรีในหมู่บ้าน หลังจากนั้นจะมีการตั้งเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีในระดับต่างๆ เช่น คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน (กพสม.) คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับตำบล (กพสด.) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.) เป็นต้น ซึ่งทำให้กลุ่มองค์กรสตรีเกิดความเข้มแข็ง ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับต่างๆ ดังกล่าวจะได้รับการดูแลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวจะทำหน้าที่สำคัญๆ อยู่ ๓ เรื่อง คือ ๑) การพัฒนาศักยภาพสตรี คือ การพัฒนาความรู้ความสามารถแม้กระทั่งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีก็มีคณะกรรมการขับเคลื่อนตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อต้องการให้ผู้หญิงมีโอกาสบริหารจัดการกองทุนฯ ใช้ความรู้ความสามารถฝึกปฏิบัติให้ทำงานร่วมกันเป็นคณะกรรมการกองทุน ใช้ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยัน หมั่นเพียร และมีความเอื้ออาทรต่อกัน รวมทั้งทำอย่างไรให้ผู้หญิงเข้าสู่งานเมืองเพิ่มมากขึ้น ๒) การคุ้มครองสิทธิสตรี อาทิ สิทธิของสตรีผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ๖๐๐ บาทต่อเดือน หรือกรณีที่เป็นคนพิการไม่ว่าจะพิการโดยกำเนิดหรือจากอุบัติเหตุก็จะได้รับเบี้ยความพิการอีก รวมถึงสิทธิที่จะขอกู้ยืมเงินจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี นอกจากนี้ สตรียัง

ได้รับความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย อาทิ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ หมายความว่า ต่อไปนี้ถ้าเกิดเรื่องใน ครอบครัว เช่น สามีตีภรรยาหรือภริยาตีสามี ประชาชนจะนิ่งเฉยไม่ได้แล้ว จะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรีบดำเนินแก้ไขเป็นการด่วน และ ๓) การส่งเสริม ความเสมอภาคในการเข้าถึงสิทธิอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ทำอย่างไรให้ สังคมเกิดความเสมอภาค ไม่มีการเอาเปรียบ ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และไม่ มีการกระทำความรุนแรง แม้กระทั่งการเขียนโครงการจะต้องมีมุมมอง คำนึงถึงมิติหญิงชายด้วย ดังนั้น ต่อไปนี้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลและ สมาชิกควรตั้งงบประมาณที่จะใช้จ่ายในชุมชนโดยคำนึงผลประโยชน์การเข้าถึง สิทธิและโอกาสต่างๆ ที่ผู้หญิงและผู้ชายในชุมชนจะได้รับจากรัฐด้วย

หลังจากนั้นได้มีการนำเสนอปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ดังนี้

๑. การลดจำนวนคนกรณี ผู้กู้ยืมแบบรายกลุ่มที่กำหนดให้รวม กลุ่มตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปเป็นประโยชน์ต่อผู้กู้ยืมเป็นอย่างมาก เพราะว่าใน จำนวน ๕ คนอาจทำกลุ่มอาชีพที่แตกต่างกัน และทำให้เกิดความเสี่ยงต่อ การชำระหนี้เงินกู้ยืมคืน จึงทำให้เกิดการรวมกลุ่มได้ยากในการขอกู้ยืมเงิน

หมุนเวียน แต่ถ้าเปลี่ยนเป็นจำนวนคนที้น้อยลง เช่น ๓ คนขึ้นไป ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลในครัวเรือนหรือเครือข่ายที่ย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่า

๒. การลดเบี้ยปรับจากอัตราร้อยละ ๗.๕ ให้น้อยลงกว่าเดิมจะเป็นประโยชน์ต่อผู้กู้ยืมอย่างมากเพราะว่าบางอาชีพในแต่ละปีไม่สามารถคืนทุนได้ อาจจะชำระไม่ตรงตามกำหนดเวลาบ้างในบางครั้ง เช่น ลงทุนทำขนมจะต้องใช้ทั้งวัสดุและอุปกรณ์ ดังนั้น การจะคืนทุนภายใน ๖ เดือน ย่อมเป็นไปได้ยาก เป็นต้น สำหรับการคืนเงินใช้หนี้เห็นด้วยกับระยะเวลา ๖ เดือนต่อครั้ง เพราะสอดคล้องกับระเบียบและเป็นการสร้างวินัยให้กับตนเอง

๓. งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากจังหวัด เห็นควรให้จังหวัดพิจารณางบประมาณตามขนาดพื้นที่ของจังหวัดด้วย เพราะจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ มี ๓๒ อำเภอ และมีจำนวนสตรีมากที่สุด จึงส่งผลให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากจังหวัดไม่เพียงพอ

๔. กรณีผู้สูงอายุที่มีฐานะดีบางคนไม่ได้ลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพสามารถไปลงทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสได้หรือไม่

๕. มารดาขาดรายได้และมีความยากลำบากในการดูแลบุตรที่พิการ จึงขอให้รัฐบาลเพิ่มเบี้ยคนพิการเป็น ๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน

๖. ปัญหาการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๕ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้คนพิการได้รับการจ้างงานเป็นครั้งคราวเท่านั้น

๗. คนพิการต้องการเข้าถึงเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมากขึ้น อีกทั้ง ควรแก้ไขระเบียบกองทุนฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ค้าประกันเสียใหม่ เพราะว่าเป็นอุปสรรคต่อการกู้ยืมเงินของคนพิการอย่างมาก

๘. ผลិតภัณฑ์ของชมรมคนพิการในอำเภอต่างๆ ยังขาดตลาด
รองรับอยู่

๙. สตรีที่มีบุตรพิการสามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนพัฒนาบทบาท
สตรีได้หรือไม่

๑๐. สตรีที่ทำงานด้านสตรีมาเป็นระยะเวลาหลายปีควรได้รับ
ค่าตอบแทนเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานต่อไป

๑๑. เสนอให้เพิ่มโทษผู้กระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราต่อ
เด็กและสตรีพิการ

**พลเอก วิรัตน์ ฉันทศาสตร์โกศล กรรมการและที่ปรึกษา
คณะกรรมการ และรองประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี** ชี้แจง
ดังนี้

๑. การลดจำนวนคนกรณีผู้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแบบ
รายกลุ่มที่กำหนดให้รวมกลุ่มตั้งแต่ ๕ คน และการลดเบี้ยปรับลงจากอัตรา
ร้อยละ ๗.๕ เป็นอัตราร้อยละ ๒.๕ - ๓ คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้
เชิญอธิบดีกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยมาหารือร่วมกันแล้ว ผลจาก
การหารือดังกล่าวอธิบดีกรมพัฒนาชุมชนรับข้อเสนอแนะจากคณะอนุ
กรรมการกิจการสตรีไปพิจารณาเพื่อแก้ไขปรับปรุงระเบียบต่อไป

๒. เรื่องการชำระหนี้ค้ำ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตามการ
ดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีย่อมทราบระยะเวลาที่จะสามารถชำระหนี้
ค้ำได้ตามโครงการอยู่แล้ว ทั้งนี้ สามารถพิจารณาผ่อนผันการชำระเป็นราย
กรณีได้ตามระเบียบกองทุนฯ

๓. สำหรับงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากจังหวัด หากไม่
เพียงพอสามารถของบประมาณจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเพิ่มเติมได้

๔. ผู้สูงอายุที่มีรายได้ทั้งประเทศไทยมีอยู่ประมาณ ๓ ล้านคน สละสิทธิขอรับเบี้ยผู้สูงอายุ ๔๐๐ คน ดังนั้น หากผู้สูงอายุท่านใดประสงค์จะ สละสิทธิขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสามารถแจ้งได้ที่สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดได้

๕. การค้าประกันคนพิการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ บุคคลที่มีรายได้เป็นหลักแหล่งรายเดือนๆ แนนอน ๘,๐๐๐ บาทขึ้นไปสามารถค้าประกันคนพิการได้

๖. ผลិតภัณฑ์ของชมรมคนพิการในอำเภอต่างๆ ที่ยังขาดตลาด รongรับอยู่ ขอเสนอให้พัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมาช่วยจัดหาสถานที่ให้ ด้วย

๗. สตรีที่มีบุตรพิการสามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนพัฒนาบทบาท สตรี ในกรณีการกู้ยืมแบบรายกลุ่มตั้งแต่ ๕ คนได้ตามระเบียบกองทุนฯ นอกจากนี้ สตรีที่มีบุตรพิการยังสามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในฐานะผู้ดูแลเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ อีกทางหนึ่งด้วย

นางสุวรรณณี สิริเวชชะพันธ์ รองประธานคณะกรรมการ การสังคมฯ และประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี ชี้แจงว่า ประเด็น สตรีที่ทำงานด้านสตรีมาเป็นระยะเวลาหลายปีควรได้รับค่าตอบแทน เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานต่อไปนั้น เป็นประเด็นข้อเสนอแนะจากหลายพื้นที่ ซึ่งหลายคนนำไปเปรียบเทียบกับอาสาสมัครหมู่บ้าน (อสม.) เพราะว่า อสม. ได้รับค่าตอบแทนจากการทำงาน ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการกิจการสตรี ได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะเห็นได้ว่า ไม่เฉพาะแต่คนที่ทำงานให้กับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ ไม่ได้ค่าตอบแทน ยังรวมถึงคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดด้วย

คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้เสนอให้มีการแก้ไขมาตรา ๒๗๗ ของประมวลกฎหมายอาญา โดยกำหนดให้มีการเพิ่มโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราต่อเด็กและคนพิการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวโดยคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

.....

ภาคผนวก

กำหนดการเดินทางศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
โดยคณะกรรมการการกิจการสตรี
ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑
ณ จังหวัดนครราชสีมา

วันอังคารที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

เวลา ๐๖.๓๐ นาฬิกา

- คณะกรรมการพร้อมกัน
ณ บริเวณหน้าอาคารรัฐสภา ๒

เวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา

- ออกเดินทางจากอาคารรัฐสภา ๒
ไปยังจังหวัดนครราชสีมา

เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

- ถึงจังหวัดนครราชสีมา

เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐ นาฬิกา

- รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา

- ศึกษาดูงานวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ
ของผู้ประกอบการสตรี OTOP
ณ ศูนย์ไหมนครชัยบุรินทร์ อ.ปักธงชัย
จ.นครราชสีมา

เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

- เข้าที่พัก ณ โรงแรม ดิ อิมพีเรียล
ไฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์
โคราช

เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

- รับประทานอาหารค่ำ

วันพุธที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

เวลา ๐๗.๓๐ นาฬิกา

เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา

- รับประทานอาหารเช้า
- ออกเดินทางไปพบกลุ่มสตรี
- พบปะพูดคุยกับกลุ่ม/องค์กรสตรี เพื่อให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาของสตรี ณ อาคารหอประชุม พระราชสมภพ ๒๐๐ ปี พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ วัดสุทัศนจินดาวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- รับประทานอาหารกลางวัน
- ออกเดินทางจากจังหวัดนครราชสีมา ไปยังอาคารรัฐสภา ๒
- ถึงอาคารรัฐสภา ๒ โดยสวัสดิภาพ

รายนามคณะเดินทางศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
โดยคณะอนุกรรมการกิจการสตรี
ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑
ณ จังหวัดนครราชสีมา

*****

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง (หัวหน้าคณะเดินทาง)
๒. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการและที่ปรึกษา
๓. นางกีระณา สุมาวงศ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๔. นางรัตนา สัยยะนิฐี	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๕. นายพิสุทธิ์ ทรพิย์วิจิตร	อนุกรรมการกิจการสตรี
๖. ดร. สืบสวัสดิ์ วุฒิมารดิษฐ์	อนุกรรมการกิจการสตรี
๗. นายสุริยะ อุปลาบัติ	เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมการ (เลขานุการคณะเดินทาง)
๘. นางสาวฉัตรสุดา ศิริวงศ์	เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมการ (ผู้ช่วยเลขานุการคณะเดินทาง)
๙. นายรุ่งเพชร งามพร้อม	เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมการ (ผู้ช่วยเลขานุการคณะเดินทาง)

.....

คณะกรรมการการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. นายวัลลภ ตังคณานุก์รัช	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมณฑิธร บุญตัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	เลขาธิการคณะกรรมการ
๖. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายแถมสิน รัตนพันธุ์	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. พลตรี จารึก อาริราชการณย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๑. นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์	กรรมการ
๑๒. รศ.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๓. พลเอก ชีระวัฒน์ บุญยะประดับ	กรรมการ
๑๔. พลเรือเอก นริส ประทุมสุวรรณ	กรรมการ
๑๕. นายปรีชา วัชรภักย์	กรรมการ
๑๖. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรดม	กรรมการ
๑๗. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	กรรมการ
๑๘. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๙. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยขึ้นงาม	กรรมการ
๒๐. พลเอก สกล ชื่นตระกูล	กรรมการ
๒๑. พลเอก สรรชัย อจลานนท์	กรรมการ

(๕)

๒๒. พลเอก อุดยเดช อินทะพงษ์	กรรมการ
๒๓. พลเอก อรุณ สมตน	กรรมการ
๒๔. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	กรรมการ

**ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมการ**

๑. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๒. ดร. เฉลิมชัย ยอดมาลัย	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๓. นางพวงแก้ว กิจธรรม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๔. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๕. นายอภิวัชร บัวพันธ์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๖. นายนิวัฒน์ กาญจนภูมิินทร์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๗. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๘. นายวงศ์พันธ์ ณธัญพัทธ์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๙. นายวิญญู พิทักษ์ปกรณ์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๐. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๑. ศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๒. นางงามจิต แต่สุวรรณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๓. นางนฤมล ล้อมทอง	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๔. นางรัตนา สัยยะนัฐิ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๕. นางอาทิตยา นรารวัชร	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๖. พลโท จรัญ พันธุนนท์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๗. ดร.ชาตรี ฤทธิ์ทอง	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๘. นายบุญชัย ตั้งจิตดำรงรัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๙. นางญานินท์ วังชัย	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๐. นางธนันท์ธร นิธิธีรพัชร	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๑. นางปนัดดา รักษาแก้ว	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๒. นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๓. นางรัชดา บุญยุบล	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๔. นางรัตนา ตฤณารังสี	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

(๗)

๒๕. นาวาเอกหญิง วิชุดา วารุณประภา เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

๒๖. นาวาโท สายชล ช้างน้อย เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

๒๗. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการ

๑. นายกันติพจน์ สิริภักดีสกุล
๒. นางกัระณา สุขมาวงศ์
๓. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร
๔. นางจันทิรา กิตติจิตติกุล
๕. นางสาวฐาปนีย์ สุขสำราญ
๖. นายนิติ ถาวรวิชัย
๗. พลเอก บุญลือ วงษ์ท้าว
๘. นางสาวเบญจวรรณ อำนเปื้อง
๙. นางผาณิต พูนศิริวงศ์
๑๐. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง
๑๑. พลตำรวจโท ภาสกร รักษ์กุล
๑๒. ดร. สมบูรณ์ วรารักษ์บดินทร์วิทย์
๑๓. พันเอก สรศักดิ์ อนันตสมบูรณ์
๑๔. พลตำรวจโท สันติ เพ็ญสุตร
๑๕. นายสุรวัฒน์ ชมพูพงษ์
๑๖. นายอโนทัย ฤทธิปัญญาวงศ์
๑๗. พลโท อัครชัย จันทระโตชะ
๑๘. พลอากาศตรี อิทธิพร คณะเจริญ
๑๙. นายเอกพิทยา เอี่ยมคงเอก

คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก และเยาวชน

๑. คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก นริส ประทุมสุวรรณ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก สรรชัย อจลานนท์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สาม
๕. นางเพ็ญศรี เคียงศิริ	อนุกรรมการ
๖. รศ.ดร. คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์	อนุกรรมการ
๗. นางธัชกร เหมะจันทร์	อนุกรรมการ
๘. นางสาวถนอมขวัญ ฦ ป้อมเพชร	อนุกรรมการ
๙. นางเทพวัลย์ ภรณวลัย	อนุกรรมการ
๑๐. นายบุรินทร์ สุขพิศาล	อนุกรรมการ
๑๑. นางนฤมล ล้อมทอง	อนุกรรมการและโฆษก
๑๒. นายกันติพงษ์ สิริภักดิสกุล	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๓. นายแถมสิน รัตนพันธุ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุ กรรมการ
๑๔. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. รศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. นายวิญญู พิทักษ์ภรณ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. นางธันท์ธร นิธิธีรพัชร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นายเฉลิมชัย ยอดมาลัย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นายภูมิสรรค์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นางสาวพรทิพย์ เตชะสมบูรณาภิจ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. นางธิดาเพ็ญ ทวีศรี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๒๒. นายพันธุ์ เจตนลิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๓. นายวงศกร ภู่ทอง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๔. นายอิทธิพล สงวนดีกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๕. นายสีชญา สติรพงษ์สุทธิ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๖. นายเกษมศักดิ์ สีหพิทักษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๗. นายโยธิน ทองพะวา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๘. ประธานสภาเด็กและเยาวชน แห่งประเทศไทย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการกิจการสตรี

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก วีรณ นันทศาสตร์โกศล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยขึ้นงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสุชาดา นันทะพานิชสกุล	อนุกรรมการ
๖. ดร. สุชาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	อนุกรรมการ
๗. นางสุทิตี เมธีประภา	อนุกรรมการ
๘. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	อนุกรรมการ
๙. ดร. สืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑๐. นางรัตนา สัยยะนิฐี	อนุกรรมการ
๑๑. ดร. เกณิกา เพ็องฟู	อนุกรรมการ
๑๒. พลตรี วีระศักดิ์ นาทะสิริ	อนุกรรมการและเลขาธิการ
๑๓. นางกิริธนา สุมาวงศ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุ กรรมการ
๑๔. พลตรี เปรมชัย สโรบล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายราชันย์ บุญธิมมา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นายสุรวัฒน์ ชมภูพงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. นางกรรณิการ์ จรัสอุไรสิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการผู้สูงอายุ

๑. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลเอก ธีระวัฒน์ บุญยะประดับ	รองประธานคณะอนุ กรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก อรุณ สมตน	รองประธานคณะอนุ กรรมการ คนที่สอง
๔. รศ.นพ.พินิจ กุลละวณิชย์	อนุกรรมการ
๕. พลเอก บุญลือ วงษ์ท้าว	อนุกรรมการ
๖. นางธิดา ศรีไพพรรณ์	อนุกรรมการ
๗. พลโท กิจจา ศรีทองกุล	อนุกรรมการ
๘. พลตำรวจโท ภาสกร รักษ์กุล	อนุกรรมการ
๙. นายนิวัฒน์ กาญจนภูมิินทร์	อนุกรรมการ
๑๐. นาวาโท สมพล มหาสิงห์	อนุกรรมการ
๑๑. นาวาโท พิชระ ไม้หอม	อนุกรรมการ
๑๒. ดร. เมธินี รัตสราร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๓. พลเอก สกล ชื่นตระกูล	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุ กรรมการ
๑๔. ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. พลโท จรัญ พันธนนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. นางสาวอรุณโรจน์ เลี่ยมทอง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. พลอากาศตรี อิทธิพร คณะเจริญ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. รศ.ดร. อาชญญา รัตนอุบล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. รศ.รศรินทร์ เกรย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นาวาเอกหญิง วิชุดา วารุณประภา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. พันเอก สรศักดิ์ อนันตสมบูรณ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๒. พันเอกหญิง สิรินพรรณ ศรีกุลวงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

(๑๓)

๒๓. ดร.ชาตรี ฤทธิ์ทอง
๒๔. นายดำรงชัย พุ่มสงวน
๒๕. ผศ. ศุทธิดา ชวนวัน

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ

๑. นายมณฑิเตอร์ บุญตัน	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราทะ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	อนุกรรมการ
๕. นางสาวเครือวัลย์ เทียงธรรม	อนุกรรมการ
๖. นายรัตน์ กิจธรรม	อนุกรรมการ
๗. นางสาววันทนีย์ พันธชาติ	อนุกรรมการ
๘. นายวิฑูต บุณนาค	อนุกรรมการ
๙. นายสุชาติ โฉวาทวรรณสกุล	อนุกรรมการ
๑๐. นางอาทิตยา นรารวีวัชร	อนุกรรมการ
๑๑. นางพวงแก้ว กิจธรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นายธีรยุทธ สุคนธวิท	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นายชูศักดิ์ จันทยานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายต่อพงศ์ เสลานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. นางธนาภรณ์ พรมสุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. นางนุชจารี คล้ายสุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นางเบญจา ชลธารันนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นายประกาศิต ภาวะสิทธิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นางพิมพ์พา ขจรธรรม	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. แพทย์หญิงวัชรา รั้วไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๒. นายศุภชีพ ดิษเทท	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๓. นายสมชาย เจริญอำนาจสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๔. นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ออกแบบและพิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๐ ๒๕๒๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๕๒๔ ๑๗๔๑, ๐ ๒๕๓๑ ๙๘๓๒, ๐ ๒๕๓๑ ๙๘๓๕

